

hende» — yttrede engang en Kjender — »men hendes Feil er: hun er altid pathetisk.» Om end den sidste Del af Ytringen er noget for stærk, indeholder den dog en Forklaring af, hvorfor hendes Spil i de moderne Lystspil og Skuespil, i hvilke hun har haft et saa stort Antal Roller, aldrig blev ganske konstnerisk tilfredsstillende. Den lette, flydende Conversationstone blev hende aldrig naturlig; hun bragte sin vægtfulde Diction, hun bragte sin Sjæl ind i de Scribeske Salonstykker, hvorved hun fra een Side betragtet hævdede dem, men tillige medførte noget Fremmed, der stak af mod hendes Medspillende, som havde tilegnet sig disse Stykkers lettere Aand. Vi skulle som Exempel minde om hendes Spil i »Bagtalelse« (»Badet i Dieppe«). Hun »taled« for meget »i Extase«, som en Recensent bemærkede i Stykkets Nyhed (1840), den tragiske Skuespillerinde stak for meget igjennem, og dog beroede en stor Del af den Interesse, Stykket fremkaldte, paa den Sympathi, hendes Personlighed vakte for den miskjendte, bagtalte unge Pige. En anden lignende Rolle, hvori hun langt mere tilfredsstillende Kritiken, var »Gabrielle Belle Isle« i Dumas' Skuespil; Smertens Udtryk var her nærmere det Tragiske, og selv Contrasten mellem Fru Holsts Diction og hendes Omgivelsers lette Selskabstone maatte her forhøje Virkningen. Var den moderne Lystspilstone noget fremmed for vor Konstnerinde, passede derimod den ældre Comoedie, hvis Kvinder bør bevæge sig med mindre Frihed og Lethed, ulige bedre for hende. Faa alvorlige Konstnerinder har vi seet spille saa godt i Holbergs Comoedier, hvor hun ikke blot gjengav Texten med dens gammeltdags Egenheder fuldt correct, men ogsaa vidste at bevare den rette Stil i Fremstillingen; det var saaledes en Fornøielse at see hende spille Leonora i »Julestuen«.

Efterhaanden som Fru Holst skred frem paa sin Bane, erhvervede hun sig iøvrigt ikke blot større Frihed og Lethed, men hun formaaede mere og mere at give sig hen i de Roller, som hun omfattede med Kjærlighed, og frembragte derved en større Illusion. Vi troe ikke at feile ved at betegne Tidsrummet 1850—60 som det, hvori hun i det Hele mest tilfredsstillende Konstens Vennner. Det var i Begyndelsen af dette Tidsrum, at hun fremstillede Marsk Stigs alvorlige, strenge, sønderknuste Hustru, som hun herligt er skildret i Hauchs Tragoedie, og nogle Aar senere den ligesaa skjønt tegnede Jomfru Kirstine i hans »Tycho Brahes Ungdom«. 1858 eller 1859 spillede hun Shakespeares Cordelia, atter en af de Roller, der ligesom smeltede sammen med hendes Personlighed. En ældre Mand udenfor Kjøbenhavn, som læste om det Bifald, hun vandt ved Siden af Nielsen som Lear og Michael Wiehe som Edgar, yttrede med Sandhed: »Fru Holst gjør først ret Furore paa sine ældre Dage«. Men paa samme Tid begyndte flere af vore Blade oftere og oftere at lade sig forlyde med, at de savnede hos hende den ydre Ungdom, og lidt efter lidt bortgav hun ogsaa virkelig de Roller, som hun Aar for Aar havde spillet smukkere og følelsesfuldere. Det anonyme Skuespil »En Velgjørers Testamente« gav hende Leilighed til at vise, hvor fortrinligt hun egnede sig til et Rollefag, som man i ældre Tid benævnedes de »værdige Mødres«, men som kun sjældent findes i de Stykker, der have holdt sig paa Repertoiret. Forskjellige Roller af lignende Art har hun dog i det sidst forløbne Tiaar udført, altid til Glæde for Publicum, som gjerne saae hende optræde. I de faa Forestillinger, som Molières »Lærde Damer« oplevede, gav hun en ny Prøve paa, hvor vel hun havde tilegnet sig den ældre Comoedies Aand, og endnu i den næstforegaaende Saison spillede hun med megen Virkning to nye, fremragende Roller: Paulina i »Et Vintereventyr«, og Grisola i »Pottemager Walter«, som vi ikke indsee kunde besættes med nogen Anden end med hende. Vi kunne derfor ingenlunde give dem Medhold, som mene, at Fru Holst var bleven overflødig. Ganske vist eier Theatret en yngre, mangesidig Konstnerinde, som i de senere Aar har udfoldet et meget betydeligt Talent, og ogsaa med Held har spillet Oehlenschlägerske Roller (f. Ex. Dronning Margareta) efter Fru Holst; men skjøndt hun overgaaer hende i sin Nuancering og i Blik for det Charakteristiske i Rollerne, troe vi dog, at den lyriske Pathos, den Oehlenschlägerske Begeistring fandt et nok saa fuldt Udtryk hos den ældre Fremstillende. I flere udmærkede Værker, som maatte ønskes gjenoptagne, vilde der desuden være Plads for begge Konstnerinder; dette gjelder saaledes om Shakespeares »Richard den Tredie«, om Lessings »Emilie Galotti«, om hvis Gjenopførelse der af og til har været Tale, men som nu, efter Fru Holsts Bortgang, vanskeligere vilde kunne gives. Og vil man ikke savne hende — selv om man vil holde sig til de Stykker, der ikke kunne betragtes som henlagte — som Thora i »Hakon Jarl«, som Fru Helvig i »Svend Dyrings Hus«, som

Lady Algernon i »Toniotta«? Det forekommer os at være et Gode for et Theater, ret længe at kunne holde paa fortjente Konstnere fra en ældre Tid og af en ældre Skole; saadanne hæderlige Veteraner (vi fornærme neppe Fru Holst ved dette Udtryk) ere altid visse paa Publicums Interesse og Sympathi, selv om de optræde sjældnere, og de bevare manges Tradition, til hvilken Nutiden kan trænge. Jo mere den nærværende Tid, i Kunst som i Literatur, snart har hældet til det Konstlede og Maniererede, snart igjen til en plad Naturlighed (som dog selv er mere manieret end naturlig), desto mere har man endnu kunnet glæde sig ved den Forening af Sandhed og Simpelt med Idealitet, som var Særkjendet for den Skole, til hvilken Fru Holst hørte. Naar vi ovenfor fremhævede, at hun tog for tungt og pathetisk paa en vis Art Roller, have vi ikke dermed villet sigte hende for nogenhelst Unatur; selv hendes Feil hang vistnok sammen med hendes Væsens Sandhed, og Kamma Rabbek, hendes Faders Søster, som havde det skarpe Blik for »Affectationen«, skulde neppe have fundet den hos hende, hvis hun havde seet hende spille. Hun var i sine Fortrin og Feil sand og eiendommelig; hun har Ingen efterlignet — ikke engang sin udmærkede Forgængerinde: Fru Nielsen — og Ingen vil kunne efterligne hende.

Hvor ofte har man ikke, naar Talen var om Theatret, hørt det Udtryk »Nobel« blive brugt om Fru Holst! Hvad man end havde at indvende, derom vare Alle dog enige, at der var noget »Nobel« ved hendes Person og hendes Spil. Og til denne »Folkets Røst« maae vi i dette Tilfælde komme tilbage. Hendes Hovedbetjening i Theatrets Historie vil være den, at hun saavel paa de Udannede, der kom for »at forlyste sig«, som paa de Dannede, der medbragte Konstens Sands, har gjort Indtrykket af noget Ædelt og Rent, og at hun gennem en lang Række af Aar har bevaret den Interesse, som knyttede sig til dette Indtryk. Naar Theatret nu har erhvervet en nobel Plads i den almindelige dannede Bevidsthed, da hører Fru Holst uden Spørgsmaal til den udvalgte Kreds af ædle Konstnere, som i høj Grad have medvirket hertil. L.

Nyaarsaften.

(Efter det Engelske.)

(Sluttet.)

»Carl Lintgarde var den første unge og smukke Mand, jeg havde seet. Han besad en glimrende Skjønhed, som dengang blændede mig; nu vilde jeg hellere see det simpleste Ansigt, end Mage til hans. Han havde smukt blond Haar og mørkeblaae Øine, og et smukt blond Skjæg dækkede den nederste Del af hans Ansigt, og naar han smilede, glindsede hans hvide Tænder som Perler; det var et klart, klogt, skarpsindigt Ansigt. Jeg saae ikke dengang i dets Glands, hvad jeg senere har seet. Han kom, ligesom min gamle Lærer havde gjort, tre Timer hver Uge for at undervise mig. Jeg begyndte at længes efter hans Besøg, som de eneste Solstraaler i mit mørke Liv. Han var venlig og taalmodig, og gjorde sig den største Flid for at uddanne min Stemme. Engang bragte han mig en af Rossinis yndige Duetter, og sang den med mig.

»Den Dag vidste jeg, at han elskede mig, eller ønskede, at jeg skulde troe det; da han sang de smukke, lidenskabelige Ord, og den alvorlige, søde Musik strømmede fra hans Læber, vare hans Øine fæstede paa mit Ansigt, og jeg følte, at hvert Ord var henvendt til mig.

»Min Tante opholdt sig altid i Værelset, medens Underviisningen varede; men hun syntes ikke i ringeste Grad at have Opmærksomheden henvendt paa os. Med en Bog eller noget Arbeide i Hænderne forblev hun henne i den anden Ende af Værelset, saa at Carl havde Leilighed nok til at gjøre Cour til mig.

»Ak! jeg kan ikke sige, hvor høit jeg kom til at elske ham. Tiden var kun glædelig for mig i de Timer, jeg tilbragte med ham. Naar han var borte, glædede jeg mig ved at tænke paa Alt, hvad han havde sagt og gjort, ved at synge den Musik, han havde bragt sig, og ved at længes efter hans Tilbagekomst. Han var den fortryllede Prinds, som var kommen for at bryde mit Livs graae, tunge, glædeløse Ensformighed.

»Jeg var altfor ung, altfor uerfaren til at vide, at det var Kjærlighed, som gav Tingene et saa forandret Udseende. Hvis jeg var bleven behandlet som andre Piger, hvis det var blevet mig tilladt at see Lidt af Verden, lidt Selskabelighed, vilde det ikke være hændet; men min Musiklærer var den eneste unge, muntre og underholdende Person, jeg kjendte. Det var saa naturligt, at jeg maatte holde af ham og længes efter hans Komme; men det und-

skylder ikke, hvilket jeg nu indseer, at han sveg den Tillid, der vistnes ham. De maa finde det besynderligt, at min Fader tillod en ung og indtagende Mand at undervise hans Datter; men han viste aldrig den ringeste Interesse for min Opdragelse. Han antog Carl Lintgarde, fordi han var bleven ham anbefalet. Jeg veed ikke engang, om han nogensinde har seet ham. Min Tante Clara skulde have vidst bedre Besked, men hun var min værste Fjende. Hun havde lagt sine Planer, og den unge Musiklærer fremskyndede deres Udførelse.

»En Dag, da Carl gav mig en ny Sang, som han havde kjøbt, lagde han en yndig lille Rosenknop i min Haand. Hvor høit skattede jeg den ikke! Jeg turde ikke tale, men jeg heftede Blomsten paa min Klædning og bar den hele Dagen. Det synes kun at være en ubetydelig Sag; men jeg gik som i en berusende, glædelig Drøm. Jeg taled til min Rosenknop, ligesom andre Piger tale til deres Søstre og Mødre. Det forekom mig, som jeg paa engang var bleven omgivet af et yndigt, gyldent Lys, der oplivede enhver Ting, jeg betragtede. Den næste Gang han kom, lod han en lille Billet glide ned i min Haand. Den indeholdt kun disse Ord: »Cara mia, gid jeg turde byde Dem min Kjærlighed, og De vilde modtage den, ligesom De modtog min Blomst.«

»Jeg vil ikke sige Dem, hvilken Henrykkelse dette Stykke Papir voldte mig. Jeg havde en Følelse af, at mit Livs Krisis var kommen, og at jeg burde vise min Fader Billethen. Det vilde jeg ogsaa have gjort, dersom jeg havde troet, at han nogensinde havde elsket mig; men jeg frygtede hans kolde Ord og endnu koldere Blik. Jeg indelukkede baade min Lyksalighed og min Kjærlighed i mit Hjerte, og Tausheden gjorde, at de stadig voxede.

»En overordentlig yndig Aften fulgte efter den Dag; det var umuligt at blive inden Døre. Jeg havde nu en ny Sympathi for det gyldne Solskin og de vellugtende Blomster. Ethvert Aandepust af den blide Sommervind var en Elskovssang til mig. Jeg var udsigelig lykkelig. Jeg gik ud i Dyrehaven, og derfra streifede jeg omkring i den skyggefulde, kølige Skov.

»Kan De forestille Dem den Glæde og Forundring, som fik mit Hjerte og min Hjerne til at banke, da jeg saae Carl komme ned ad den brede skyggefulde Sti? Jeg var ikke istand til at tale. Han greb mine Hænder og holdt dem indesluttet i sine.

»Jeg har ventet her næsten den hele Dag,« sagde han, »i det Haab at faae Dem at see. Jeg kan ikke finde Ro, førend jeg veed, om De er utilfreds med mig, eller ei, fordi jeg gav Dem den lille Billet.«

»Jeg saae op i hans Aasyn, hans Øine vare fæstede paa mig og der var en Verden af Kjærlighed i dem.

»Nei,« svarede jeg, »jeg er ikke vred, hvorledes kunde jeg være det? Intet Menneske holder af mig, det er noget ganske Nyt og Fremmed at see Nogen, som bryder sig om mig.«

»Jeg gjør det,« hviskede han. »Jeg har elsket Dem, Marguerite, fra det første Øieblik, jeg saae Dem.«

»Jeg veed, at det var urigtigt at lytte til denne Tale. Jeg vil ikke søge at undskylde mig; men jeg beder Dem mindes, hvor ung og ulykkelig jeg var — husk paa, at han var smuk og indtagende, han var Alt, hvad en Pige i sin Fantasi tillægger sit Ideal. Jeg veed det var urigtigt, men han sagde mig, hvor høit han elskede mig, og bad mig om at holde af sig. Han kyssede mit Ansigt, hans Hænder kjærtegnede mit Haar. Intet Menneske havde elsket mig saaledes siden min Moders Død, og jeg lovede ham da, ligemeget hvem der satte sig imod det, at jeg vilde være hans Kone og elske ham trofast saalænge jeg levede. Han bad mig at holde Sagen hemmelig, og jeg lovede ham det. Han sagde, at han selv ønskede at meddele min Fader det.

»Dersom Nogen i Huset havde følt Interesse for mig, maatte de den Aften have seet noget Usædvanligt i mit Væsen. Jeg var neppe istand til at bære Vægten af min egen Lyksalighed. Det var en besynderlig Hændelse, at min Fader netop den Aften, for første Gang i mit Liv, lod mig kalde ind i sit Værelse.

»Marguerite,« sagde han, »Du er nu ikke længere et Barn. Hvor gammel er Du?«

»Sytten Aar, Papa,« svarede jeg forbauset.

»Jeg frygter,« fortsatte han, »at Du har ført et meget sørgeligt Liv. Jeg er altfor gammel og sorgbetyngt til at vide, hvad der kan mere og interessere en ung Pige; men din Tante Clara og jeg have talt om en Plan, som vil forandre det Hele.«

»Virkelig, Papa. Maa jeg da spørge hvad det er?«

»Jeg vidste, at dersom min Tante havde en Stemme med i Sagen, spaaede det mig ikke noget Godt.